

Schriftelijke raadsvragen

Onderwerp

Monumentenstatus gemeentehuis

Programma/ product of paragraaf begroting

3F. Goed bestuur

Vragen

Datum 17-02-2025

Fractie Partij Renkumse Dorpen

Beantwoording door het college

Datum besluit- 18-03-2025

vorming in B&W

Portefeuillehouder A.A. (Arend) Meijer

Zaaknummer 2025-002776

Aanleiding/ overwegingen

Wel gelijktijdig uitzoeken van kansen. Dit i.v.m. verschillende mogelijkheden en opbrengsten.

Vragen¹

Vraag 1 Het college heeft (in de erfgoedverordening) een discretionaire bevoegdheid om iets aan te wijzen als gemeentelijk monument of juist om iets in te trekken, en daarmee heeft het ook een bepaalde vrijheid om die beslissing te maken en af te wegen. Het is belangrijk om dit besluit te onderbouwen als het college overgaat tot een dergelijk besluit.

Uiteindelijk moeten bezwaarmakers tegen een intrekking van een status ook belanghebbende zijn (hiervoor gelden de OPERA criteria: objectief, persoonlijk, eigen, rechtstreeks en actueel). Het is de vraag of dat het geval is voor een burger die in de buurt woont (in hoeverre heeft die een 'persoonlijk' en 'objectief' belang?). **Als de bezwaarde geen belanghebbende is, dan komt het überhaupt niet tot een inhoudelijke toetsing bij de bestuursrechter en los daarvan toetst de bestuursrechter terughoudend.**

Vraag

¹ Formuleer de schriftelijke vragen kort en duidelijk. Het antwoord volgt binnen 30 dagen nadat de vragen zijn ingediend bij de griffie.

Schriftelijke raadvragen

Kan in uw ogen een inwoner belanghebbende zijn wanneer het college besluit de monumentenstatus van het gemeentehuis af te halen? Zo ja, waarom dan?

Antwoord Ja, op voorhand kan niet worden uitgesloten dat een inwoner belanghebbende kan zijn bij het intrekken van de monumentenstatus van het gemeentehuis.

Het is vaste jurisprudentie dat bij een besluit tot het al dan niet aanwijzen van een monument (alleen) de zakelijk gerechtigde(n), en eventuele belangenverenigingen, belanghebbenden zijn. Het is begrijpelijk dat omwonenden bij een besluit tot aanwijzing van een monument niet als belanghebbenden kunnen worden aangemerkt, omdat het besluit om een object wel of niet als monument aan te wijzen geen effect heeft op hun fysieke leefomgeving. Uit rechtspraak blijkt dat dit anders is als een object zijn monumentenstatus verliest. Dan zal in veel gevallen immers geen omgevingsvergunning meer nodig zijn voor wijzigingen aan dat object, waar dat eerder nog wel het geval was. De wet kent geen sloopvergunningplicht (meer), behalve voor monumenten. Met het intrekken van de monumentenstatus wordt ook de sloopvergunningplicht weggenomen. Op basis van het voorgaande kan de rechtbank alsnog tot de conclusie kunnen komen dat de kring van belanghebbenden bij een intrekking van een monumentenstatus ruimer is dan enkel de zakelijk gerechtigde(n) en eventuele belangenverenigingen.

Vraag 2 Bent u het met ons eens, dat een bestuursrechter in dit soort zaken niet tot een inhoudelijke toetsing overgaat en zo wel, dit terughoudend toetst? Zo ja, waar ligt dan de aarzeling van het college om sowieso niet tegelijkertijd te onderzoeken wat de meerwaarde van sloop zou kunnen zijn. Is het niet zo, dat de enige belanghebbende in feite de gemeente zelf is?

Antwoord Het is op voorhand niet uit te sluiten dat een rechter in dit soort zaken tot inhoudelijke toetsing overgaat. Het is vaste jurisprudentie dat het college beleidsvrijheid heeft bij de intrekking of aanwijzing van de monumentenstatus. Indien sprake is van beleidsvrijheid toets een rechter marginaal, wat inhoudt dat hij alleen toetst of het college in redelijkheid, bij afweging van de betrokken belangen, tot het besluit heeft kunnen komen.

Vraag 3 Uw tekst m.b.t een eerdere vraag van de PRD: *Zoals in de startnotitie staat opgenomen wordt het scenario transformatie van het huidige gemeentehuis zonder monumentenstatus en het scenario herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) van de locatie gemeentehuis pas onderzocht nadat eerst juridisch advies is ingewonnen of de monumentenstatus eraf gehaald kan worden. Zoals in de raadsbrief aangegeven is dit vanuit verschillende aspecten bekeken waaronder het juridische. Daarbij is aangegeven dat dit een dilemma oplevert tussen het zijn van een betrouwbare overheid (het handhaven van de monumenten status) en maximale ontwikkelkansen voor de locatie (het wijzigen van de monumentenstatus/sloop van het gebouw). In de afweging is het eerste aspect van groter belang geacht dan het tweede.*

Hieruit concluderen wij, dat het zijn van een betrouwbare overheid c.q. het handhaven van de monumentenstatus voor u belangrijker is, dan maximale ontwikkelkansen.

Vraag

Schriftelijke raadsvragen

Hoe verhoudt zich het zijn van een betrouwbare overheid met de vigerende verordening? Het college bepaalt eenzijdig of iets de status van gemeentelijke monument krijgt. Dan gaat u toch ook niet de inwoner om goedkeuring vragen? Dezelfde verordening bepaalt, dat u op een aangewezen gemeentelijke monument kunt terugkomen. Kunt u nader onderbouwen waarom u de twee belangen maakt, zoals u ze maakte? Welke rol is hierin voor de raad weggelegd? Heeft de raad die afweging niet te maken?

Antwoord De intrekking van een monumentenstatus op grond van de Erfgoedverordening is een bevoegdheid van het college. Een bevoegdheid brengt een belangenafweging met zich, waarbij wij gehouden zijn aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Daarbij speelt onder andere het zijn van een betrouwbare overheid een rol. Wij zijn van oordeel dat in de belangafweging voor dit moment het zijn van een betrouwbare overheid prevaleert, te meer nu wij in andere gevallen wel vasthouden aan een monumentenstatus.

Doormiddel van het versturen van de raadsbrief stellen wij u in de positie om het instrumentarium te gebruiken die u ter beschikking staat.

Vraag 4 Bent u bereid met een externe juridische verklaring te komen omtrent deze kwestie c.q. risico's intrekking monumentenstatus? Zo ja, wanneer dan, zo nee, waarom niet?

Antwoord Wij achten dit niet noodzakelijk, wij hebben alle vertrouwen in onze eigen adviseurs.